

Carrer Rosselló, 214, esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

Identificació de l'expedient

Resolució d'arxiu de la informació prèvia núm. IP 100/2020, referent a l'Escola Auró (Terrassa) del Departament d'Educació

Antecedents

1. En data 24/03/2020, va tenir entrada a l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades un escrit d'una persona pel qual formulava denúncia contra l'Escola Auró del Departament de Terrassa (en endavant l'Escola), ubicada al municipi de Terrassa, amb motiu d'un presumpte incompliment de la normativa sobre protecció de dades personals.

En concret, la persona denunciant hi exposava que és pare d'un alumne de (...)de l'Escola, i que a l'inici del curs escolar 2019-2020 va signar "*l'autorització expressa de les dades del nostre fill i de la família per l'ús exclusiu en plataformes del Departament d'Educació en servidors de la Generalitat de Catalunya*". A aquest respecte, exposava que l'Escola, el dia 24/03/2020, va publicar a la seva pàgina web un comunicat on informava de l'inici de l'ús de l'aplicació "Tokapp", i que aquell mateix dia va rebre un correu electrònic emès per "TokApp", que provaria que l'Escola hauria cedit a l'empresa "Tokapp Online SL", com a mínim, les dades relatives al seu correu electrònic sense el seu consentiment. A l'últim, afegia que en data 19/03/2020 el Departament d'Educació va publicar el document "*Pla d'acció: centres educatius en línia*", en el qual el Departament posava a disposició dels centres educatius tres plataformes gratuïtes per tal de garantir l'aprenentatge en línia dels alumnes i acompanyar al professorat i als centres en l'ús de les tecnologies digitals, eines digitals que, sota la consideració de la persona denunciant, s'haurien pogut emprar des de l'Escola com alternativa a l'ús de l'aplicació "Tokapp".

La persona denunciant aportava documentació diversa acreditativa dels fets denunciats.

2. L'Autoritat va obrir una fase d'informació prèvia (núm. IP 100/2020), d'acord amb el que preveu l'article 7 del Decret 278/1993, de 9 de novembre, sobre el procediment sancionador d'aplicació als àmbits de competència de la Generalitat, i l'article 55.2 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques (d'ara endavant, LPAC), per determinar si els fets eren susceptibles de motivar la incoació d'un procediment sancionador.

3. En aquesta fase d'informació, en data 10/06/2020 es va requerir a l'entitat denunciada perquè informés, entre d'altres, sobre l'ús de l'aplicació "Tokapp" a l'Escola, i en concret, sobre quines dades personals dels alumnes i pares o representants legals, són objecte de tractament per la dita aplicació. També, es va requerir si disposava de l'autorització de la persona denunciant o de l'altre progenitor del menor d'edat, per tal de cedir el tractament de les seves dades personals a "Tokapp Online SL", i en cas que no fos així, que informés

Carrer Rosselló, 214, esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

sobre la base jurídica que legitimaria la dita cessió de dades personals. Finalment, es va requerir que aportés el formulari a través del qual la persona denunciant autoritzava el tractament de les seves dades i del seu fill *“per l'ús exclusiu en plataformes del Departament d'Educació en servidors de la Generalitat de Catalunya”*.

4. En data 22/06/2020, l'Escola va respondre el requeriment esmentat a través d'un escrit en què exposava, entre d'altres, el següent:

- Que *“La finalitat de TokApp, és gestionar la informació de forma ràpida i eficaç. I, millorar la comunicació amb les famílies d'alumnes i mestres. En el contracte signat per l'escola consta que compleix amb la norma de seguretat LOPD, privacitat i LSSI (llei de protecció de dades).”*
- Que *“Les dades que l'Escola havia de facilitar a “TokApp”, són Nom i Cognom de l'infant, telèfon i adreça electrònica dels progenitors”*.
- Que *“En data 2 de març la Directora facilita les fotocòpies de les autoritzacions de tractament de dades, als tutors/es, i envia un correu amb l'ordre de repartir aquell mateix dia el document a les famílies.”*
- Que en relació amb la recollida del consentiment pel tractament de dades *“La família (...) estava convocada en aquella finalitat pel dia 5 de març i no van assistir a la trobada. Posteriorment ja no es va poder celebrar aquestes reunions amb cap família pel COVID.”*
- Que *“No disposem de dita autorització, però no ho hem pogut comprovar fins aquesta setmana, ja que el 14 de març en el real Decret 463/2020 es va declarar l'estat d'alarma i això ens va impedir tenir accés a les autoritzacions”*.
- Que *“L'autorització de la que ell parla és la d'inici de curs, que el pare va signar en data (...) de novembre després de la insistència de la tutora. I, que hem revisat avui. En aquesta autorització el pare autoritza a l'ús d'imatges, publicació de dades de caràcter personal i de material. Autoritza a aplicacions de dispositius mòbils que requereixen usuari i contrasenya. En aquest document el Sr (...) especifica que només en plataformes allotjades a servidors del Departament.*
- Que *“Des de l'Escola i seguint les instruccions de l'apartat 2.2 de la instrucció 1/2020 de 12 de març vam valorar la necessitat de l'ús de l'aplicació per tenir oberts els canals de comunicació amb les famílies. Donada la situació tan excepcional que vivíem, era urgent contactar amb les famílies vam fer servir la via de TokApp.”*

L'entitat denunciada adjuntava a l'escrit documentació diversa, entre aquesta, el full d'*“Autorització relativa als alumnes de menys de 14 anys: ús de serveis i recursos digitals a*

Carrer Rosselló, 214, esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

Internet per treballar a l'aula. Curs 2019-2020", relatiu al fill de la persona denunciant. En el formulari hi consta marcada la casella del "sí" a "que el meu fill/a utilitzi, per al treball acadèmic, els serveis telemàtics i/o aplicacions de dispositius mòbils que requereixen usuari i contrasenya". En el formulari la persona denunciant hi fa constar, tot i no trobar-se previst en el model de formulari, que "amb dades específiques del meu fill només si són plataformes allotjades als servidors del Departament".

5. En data 03/06/2021 i encara en el marc d'aquesta fase d'informació prèvia, l'Autoritat va requerir a l'Escola perquè aportés una còpia del contracte al qual es referia en el seu escrit de data 18/06/2020.

6. En data 08/06/2021, l'Escola va complir aquest requeriment amb l'aportació del "Contrato de Encargo del Tratamiento" formalitzat per l'Escola i l'empresa Tokapp Online SL, en data 02/03/2020. En el dit contracte, l'Escola Auró, com a responsable del tractament, encarrega a l'empresa Tokapp Online SL, com encarregada del tractament, la "prestación de servicios de mensajería mediante aplicación informática" (llicència Tokapp).

La clàusula primera del contracte, sobre l'objecte del tractament, estipula el següent:

"Mediante las presentes cláusulas se habilita al ENCARGADO DEL TRATAMIENTO, por cuenta del RESPONSABLE DEL TRATAMIENTO, el tratamiento de los datos de carácter personal necesarios para prestar el SERVICIO.

El ENCARGADO DEL TRATAMIENTO únicamente realizará los tratamientos estrictamente necesarios para la prestación del referido servicio."

La clàusula segona del contracte preveu el següent:

"Para la ejecución de las prestaciones derivadas del cumplimiento del referido contrato de prestación de servicios, el RESPONSABLE pone a disposición del ENCARGADO la información que se describe a continuación:

Datos personales objeto de tratamiento:

Nombre y apellidos; Datos académicos; Dirección electrónica; Teléfono

Categoría de interesados cuyos datos personales son objeto de tratamiento:

Personas de Contacto; Padres y/o tutores; Representante legal;

Usuarios; Estudiantes/Alumnos"

Fonaments de dret

1. D'acord amb el que preveuen els articles 90.1 de l'LPAC i 2 del Decret 278/1993, en relació amb l'article 5 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de

Carrer Rosselló, 214, esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

Protecció de Dades, i l'article 15 del Decret 48/2003, de 20 de febrer, pel qual s'aprova l'Estatut de l'Agència Catalana de Protecció de Dades, és competent per dictar aquesta resolució la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades.

2. A partir del relat de fets que s'ha exposat a l'apartat d'antecedents, cal analitzar els fets denunciats que són objecte de la present resolució d'arxiu, en concret la qüestió relativa a la comunicació per part de l'Escola a l'empresa Tokapp Online SL de les dades de la persona aquí denunciant, sense comptar amb el consentiment de la persona afectada.

El primer que cal indicar és que, de la documentació aportada per l'Escola, consta acreditat que l'Escola va contractar a l'empresa Tokapp Online SL, en data 02/03/2020, per a la prestació d'un servei de missatgeria electrònica (llicència Tokapp) que implicava l'accés a dades personals de contacte dels alumnes i/o dels seus pares o representants legals. Al respecte, és pertinent assenyalar que el dit contracte es va formalitzar en un context de crisi sanitària motivada per la pandèmia de la Covid-19, que va comportar el tancament dels centres escolars, els quals van veure's en la necessitat d'establir nous canals de comunicació amb les famílies i els alumnes per tal de donar continuïtat al curs escolar, i en aquest cas, l'Escola va optar per contractar els serveis de l'empresa Tokapp Online SL. En relació amb això, la *Instrucció 1/2020, de 12 de març, sobre mesures preventives, de protecció i organitzatives d'aplicació als centres i serveis del Servei d'Educació de Catalunya amb motiu del coronavirus SARS-CoV-2*, disposava el següent:

*"2.2 Disponibilitat del personal que presta serveis en centres i serveis educatius
El personal que hi presta serveis no assistirà als centres i serveis educatius mentre es trobi en vigor aquesta mesura excepcional. Aquest personal ha de romandre disponible dins la seva jornada laboral habitual. Els equips directius dels centres i serveis educatius han de tenir oberts canals de comunicació amb els serveis del Departament d'Educació, el personal i les famílies dels centres, evitant aquells de tipus presencial."*

Dit això, cal assenyalar que la relació jurídica entre l'Escola i l'empresa Tokapp Online SL encaixa en el model d'encarregat del tractament regulat a l'article 28 del Reglament (UE) 2016/679 del Parlament Europeu i del Consell, de 27/4, relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals i a la lliure circulació d'aquestes (en endavant, RGPD), i a l'article 33 de la Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals (en endavant, LOPDGDD). Al respecte, afegir que l'exigència que la relació entre el responsable i l'encarregat s'hagi de regir per un contracte o altre acte jurídic, també està imposada per la disposició addicional 25a de la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic.

En el present supòsit, l'Escola és responsable del tractament, i per tant determina les finalitats i els mitjans del tractament de dades (art.4.7 RGPD), i l'empresa Tokapp Online SL, és l'entitat que realitza el tractament per compte del responsable (art.4.8 RGPD). Les

Carrer Rosselló, 214, esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

dades personals que l'Escola va posar a disposició de l'empresa encarregada del tractament contractat, són bàsicament, d'acord amb el previst a la clàusula primera del contracte, les dades de contacte mínimes necessàries per tal que l'empresa pugui prestar el servei de missatgeria per garantir l'educació en línia i també un canal de comunicació entre Escola i famílies, que segons s'estipula en la clàusula segona del referenciat contracte són: el nom i cognoms, dades acadèmiques, adreça electrònica i telèfon dels alumnes i/o dels seus pares o representants legals o persones de contacte. Al respecte, cal precisar que, segons informa l'Escola, les dades que finalment va facilitar a l'empresa es limitaven a *"Nom i Cognom de l'infant, telèfon i adreça electrònica dels progenitors."*

Així les coses, és d'aplicació l'article 33.1 de l'LOPDGDD que, en relació amb la comunicació de dades entre el responsable del tractament i l'encarregat del tractament, estableix el següent: *"L'accés per part d'un encarregat de tractament a les dades personals que siguin necessàries per a la prestació d'un servei al responsable no es considera una comunicació de dades sempre que es compleixi el que estableixen el Reglament (UE) 2016/679, aquesta Llei orgànica i les seves normes de desplegament."* Per tant, l'intercanvi entre l'Escola i l'empresa Tokapp Online SL de les dades personals necessàries per la prestació del servei contractat, d'acord amb el que estableix l'article 33.1 de l'LOPDGDD, no es considera una comunicació de dades personals per la qual cosa no resulta necessari recavar el consentiment de les persones afectades, ni tampoc requereix trobar-se legitimada per cap altra base jurídica de les previstes a l'article 6 de l'RGPD. Doncs bé, en la mesura en què, com s'ha dit, no era necessària la prestació del consentiment per tal que la persona aquí denunciante permetés a l'Escola cedir a l'empresa Tokapp Online SL determinades dades de contacte incloses en els fitxers de l'Escola, cal concloure que la manca de consentiment a la que es refereix l'aquí denunciante no afectaria en la licitud del tractament, consistent en la posada a disposició de les dades per part de l'Escola a Tokapp Online SL, atesa, com s'ha dit, la condició d'encarregat del tractament que ostentava l'empresa.

Per últim, en relació amb el full d'*"Autorització relativa als alumnes de menys de 14 anys: ús de serveis i recursos digitals a Internet per treballar a l'aula. Curs 2019-2020"*, que la persona aquí denunciante va emplenar a nom del seu fill menor d'edat a principi del curs escolar, marcant la casella del "Sí" a *"que el meu fill/a utilitzi, per al treball acadèmic, els serveis telemàtics i/o aplicacions de dispositius mòbils que requereixen usuari i contrasenya"*, i en el qual hi va fer constar, tot i no trobar-se previst en el model de formulari emprat per l'Escola, que *"amb dades específiques del meu fill només si són plataformes allotjades als servidors del Departament"*, cal assenyalar que l'Escola, per l'ús de plataformes que siguin necessàries per l'acció educativa, no requereix del consentiment previ de les persones afectades, ja que aquest tractament té una base jurídica diferent del consentiment, concretament la prevista a l'article 6.1.e) de l'RGPD que estableix que el tractament serà lícit quan sigui necessari pel compliment d'una missió realitzada en interès públic o en l'exercici de poder públics conferits al responsable del tractament. Per tant, partint d'aquesta premissa, el què la persona afectada hagués afegit en el dit formulari no

Carrer Rosselló, 214, esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

condicionava el tractament de dades que l'Escola pogués realitzar en relació a l'ús de plataformes digitals, en compliment de l'exercici de l'acció educativa que li ha estat encomanada. Quan a la queixa de la persona denunciant relativa al fet que l'Escola hagués optat per la contractació d'una empresa externa i no per alguna de les plataformes gratuïtes que el Departament d'Educació va posar a disposició dels centres educatius, no li pertoca a aquesta Autoritat entrar a valorar dita qüestió, doncs s'excedeix del seu àmbit competencial analitzar la decisió adoptada per l'Escola, només assenyalar que el Departament d'Educació va oferir tal possibilitat però no va imposar l'ús d'aquestes plataformes.

3. De conformitat amb tot el que s'ha exposat en el fonament de dret 2n, i atès que durant les actuacions dutes a terme en el marc de la informació prèvia no s'ha acreditat, en relació als fets que s'han abordat en aquesta resolució, cap fet que pugui ser constitutiu d'alguna de les infraccions previstes a la legislació sobre protecció de dades, escau acordar el seu arxiu.

Per tant, resolc:

- 1.** Arxivar les actuacions d'informació prèvia número IP 100/2020, relatives a l'Escola Auró del Departament d'Educació.
- 2.** Notificar aquesta resolució a l'Escola Auró del Departament d'Educació i a la persona denunciant.
- 3.** Ordenar la publicació de la resolució al web de l'Autoritat (apdcat.gencat.cat), de conformitat amb l'article 17 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre.

Contra aquesta resolució, que posa fi a la via administrativa d'acord amb l'article 14.3 del Decret 48/2003, de 20 de febrer, pel qual s'aprova l'Estatut de l'Agència Catalana de Protecció de Dades, les persones interessades poden interposar, amb caràcter potestatiu, un recurs de reposició davant la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, en el termini d'un mes a comptar des de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb el que preveu l'article 123 i següents de la Llei 39/2015. També es pot interposar directament un recurs contenciós administratiu davant els jutjats contenciosos administratius, en el termini de dos mesos a comptar des de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb els articles 8, 14 i 46 de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa.

Igualment, les persones interessades poden interposar qualsevol altre recurs que consideri convenient per defensar els seus interessos.

La directora,